

Το Πάθος του Ιησού Χριστού κατά Ματθαίον 26, 14 - 27, 66

Ένα από τα χαρακτηριστικά αυτού του κειμένου είναι οι πολλοί τίτλοι που δίνονται στον Ιησού, αυτές τις τελευταίες ώρες της επίγειας ζωής του. Αυτός ο άνθρωπος, ο εξουθενωμένος, ο πληγωμένος στο σώμα του και στην αξιοπρέπειά του, αυτός, που όλος ο κόσμος μισεί, που κατηγορείται για βλασφημία – η χειρότερη αμαρτία για τους συμπατριώτες του – είναι συγχρόνως αυτός που οι ξένοι τιμούν, που του αποδίδουν τους ύψιστους τίτλους της ιουδαϊκής θρησκείας: βασιλιάς των Ιουδαίων, Μεσσίας, Δίκαιος, και τέλος Υιός του Θεού.

Βασιλιάς των Ιουδαίων: Ο Πιλάτος τον ρωτά: «Είσαι ο βασιλιάς των Ιουδαίων;» Με την απάντησή του, «Εσύ είσαι αυτός που το λέει», ο Ιησούς μοιάζει να συμφωνεί. Στο ευαγγέλιο του Ματθαίου, αυτά είναι σχεδόν τα τελευταία λόγια του Ιησού, πριν το θάνατό του. Στο τέλος της δίκης και της εκτέλεσής του δε θα ξαναμιλήσει, και μόνο τη στιγμή του θανάτου του θα πει μια προσευχή του λαού του, εκείνη του 22^{ου} ψαλμού: «*Θεέ μου, Θεέ μου, γιατί με εγκατέλειπες;*» Αυτή η ευχαριστήρια προσευχή του λαού του Ισραήλ αναγνωρίζει πως ο Θεός σώζει το λαό του ακόμα και από τους χειρότερους κινδύνους.

Αυτός ο τίτλος του βασιλιά των Ιουδαίων αναφέρεται άλλες τρεις φορές, αλλά πάντα με τρόπο ειρωνικό με σκοπό να βρίσουν και να γελοιοποιήσουν τους ισχυρισμούς του Ιησού, τις αξιώσεις του. Οι Ρωμαίοι στρατιώτες τον μεταμφιέζουν σε βασιλιά. Μετά το μαστίγωμα τον ντύνουν με πορφυρό μανδύα, του βάζουν στο κεφάλι το ακάνθινο στεφάνι, του δίνουν ένα καλάμι για σκήπτρο και γονατίζουν μπροστά του, δήθεν για να τον προσκυνήσουν... Όλα αυτά γίνονται για να τον ταπεινώσουν, να τον εξευτελίσουν, δεν μπορούν όμως να κρύψουν τη λάμψη της αληθινής του βασιλείας. Ο ίδιος ο Ματθαίος γράφει: «*Οι δυνάμεις του θανάτου δε θα τον καταβάλουν*». Έπειτα έχουμε την πινακίδα πάνω στο σταυρό του: αυτός είναι ο Ιησούς, ο βασιλιάς των Ιουδαίων. Ο Ματθαίος είχε ήδη εξηγήσει στους αναγνώστες του την έννοια του ονόματος Ιησούς. Αναγγέλλοντας αυτή τη γέννηση στον Ιωσήφ, ο άγγελος είχε πει: «*Θα του δώσεις το όνομα Ιησούς, διότι αυτός θα σώσει το λαό του από τις αμαρτίες του*» (Μτ 1,21). Έχουμε, λοιπόν, εδώ, γραμμένο στην πινακίδα όλο το μυστήριο του Ιησού: βασιλιάς και σωτήρας του λαού του, αυτό ακριβώς περίμεναν από το Μεσσία. Τέλος οι θρησκευτικές αρχές, αρχιερείς, γραμματείς και πρεσβύτεροι επιβεβαιώνουν, με τη σειρά τους, «*αυτός είναι ο βασιλιάς του Ισραήλ*», πάντα βέβαια με σκοπό να τον ειρωνευτούν, αλλά ο Ματθαίος, με την επιμονή του, μας αφήνει να καταλάβουμε πως δεν ξέρουν πόσο σωστά μιλούν!

Ο τίτλος του Μεσσία, δόθηκε στον Ιησού από τον Πιλάτο: «*Ποιον θέλετε να σας ελευθερώσω, το Βαραββά ή τον Ιησού, τον αποκαλούμενο Χριστό;*». Κι όταν η γυναίκα του, μια ειδωλολάτρισσα, έστειλε να του πουν: «*Μην αναμειχθείς σε τίποτα σχετικά με αυτόν το δίκαιο...*», ο Πιλάτος θα ξαναπεί: «*...Και τι να κάμω τον Ιησού, τον αποκαλούμενο Χριστό;*» (Η γυναίκα του Πιλάτου είχε δει ένα όνειρο, και ξέρουμε τη σημασία των ονείρων για το Ματθαίο). Η γυναίκα, αυτή, η ειδωλολάτρισσα τού αποδίδει τον τίτλο του «*Δίκαιου*» που ήταν από τους πιο ευγενείς τίτλους της Π. Διαθήκης. Κι αυτή επίσης δεν ξέρει πόσο σωστά είναι τα

λόγια που λέει, αλλά οι χριστιανοί που γιορτάζουν το Πάθος και την Ανάσταση του Χριστού, αναγνωρίζουν πως οι ειδωλολάτρες είπαν την αλήθεια για το Χριστό, τη στιγμή που, φανερά, ο Ιησούς είχε διαγραφεί από την ιστορία του κόσμου!

Τέλος, ο τίτλος του Υιού του Θεού, αποδόθηκε στον Ιησού και πάλι με σκοπό την ταπείνωση, από τους περαστικούς, που τονίζουν τη διαφορά ανάμεσα στο μεγαλείο του τίτλου και την οριστική του αδυναμία. Έπειτα οι αρχιερείς, οι γραμματείς και οι πρεσβύτεροι που και πάλι τον περιπαίζουν: Αν είσαι πραγματικά ο Υιός του Θεού δε θα ήσουν εδώ που είσαι τώρα, δηλαδή πάνω στο σταυρό! Αυτός ο τίτλος θα του δοθεί κι από το Ρωμαίο εκατόνταρχο και τότε αντηχεί σα μια ομολογία πίστης: *«Αληθινά, αυτός ήταν Υιός Θεού!»*.

Αυτός ο τίτλος είναι το συμπέρασμα του κειμένου, η ολοκλήρωσή του. Αυτή η φράση προεικονίζει ήδη τη μεταστροφή των ειδωλολατρών, και κατανοούμε το μήνυμα του Ματθαίου: ο θάνατος του Ιησού δεν είναι μια αποτυχία, μια ήττα, είναι μια νίκη!

Αν ο Ματθαίος τονίζει τη διαφορά ανάμεσα στην αδυναμία του καταδικασμένου και το μεγαλείο που μερικοί εθνικοί του αναγνωρίζουν, το κάνει για να μας δώσει να καταλάβουμε αυτό που, εκ πρώτης όψεως, είναι αδιανόητο: μέσα στην ίδια την αδυναμία, ο Ιησούς φανερώνει το αληθινό του μεγαλείο, που είναι το μεγαλείο του ίδιου του Θεού, δηλαδή της άπειρης αγάπης. Δεν είναι η δόξα παρά το σταυρό ή η δόξα την οποία αξιολογήθηκε με το σταυρό, σαν ένα είδος ανταμοιβής, είναι η δόξα με το σταυρό και δια του σταυρού, διότι αυτή είναι η αποκάλυψη της ύψιστης αγάπης, δηλαδή η αποκάλυψη του Θεού της αγάπης.

Ο Ιησούς έδωσε το νόημα του θανάτου του, λέγοντας: *«Δεν υπάρχει μεγαλύτερη αγάπη από το να δώσει κανείς τη ζωή του για τους φίλους του»*. Αν αυτή η φράση είναι αληθινή, τότε έπρεπε να πεθάνει! Και κατανοούμε αυτή τη φράση, που είχε πει τρεις μέρες αργότερα, στους μαθητές των Εμμαούς: *«Δεν έπρεπε ο Υιός του Ανθρώπου να υποφέρει για να εισέλθει στη δόξα του.»* δηλαδή, για ν' αποκαλύψει την αγάπη του Θεού;

Marie-N. Thabut

Μεταφρ. Αδ. Αγνή Αλμπέρτη

Πριν λίγους μήνες, η ουρσουλίνα μοναχή Αδ. Αγνή Αλμπέρτη κυκλοφόρησε σε περιορισμένο αριθμό αντιτύπων ένα βοήθημα με τίτλο *«Η κατανόηση των Γραφών»*. Οι τρεις μικροί τόμοι καλύπτουν τα αναγνώσματα του πρώτου λειτουργικού κύκλου και απευθύνονται κατά κύριο λόγο στους εφημερίους που κηρύττουν το Λόγο κατά την κυριακάτικη λατρεία, αλλά και στους πιστούς που αναζητούν μέσω μελέτης ή διαλογισμού να εμβαθύνουν το Ευαγγέλιο ή τη Γραφή. Θα εξαρτηθεί από το ενδιαφέρον της χριστιανικής μας κοινότητας αν η προσπάθεια καταλήξει σε έκδοση. Όσοι ενδιαφέρονται μπορούν να τηλεφωνήσουν στην Αδελφή Αγνή, Κοινότητα Ουρσουλινών Ψυχικού: 210 6712228.

Στο επόμενο τεύχος θα δοθεί κάποιο σημείωμα για τη συγγραφέα..

Εποχή συμφιλίωσης και διαλόγου

Η Β΄ Σύνοδος του Βατικανού συνεκλήθη από τον Ιωάννη ΚΓ΄ το 1962. Συγκέντρωσε τον πρωτοφανή αριθμό των 2.500 περίπου επισκόπων και για πρώτη φορά προσκλήθηκαν και μη Καθολικοί παρατηρητές (μεταξύ άλλων και στελέχη του Παγκόσμιου Συμβουλίου Εκκλησιών, θεολόγοι του κύρους του Ο. Cullman), οι οποίοι ανέλαβαν όλο και πιο σημαντικό ρόλο άτυπων συμβούλων ιδίως σε θέματα οικουμενισμού. Στην αρχή, τα κείμενα που οι διάφορες επιτροπές προετοίμασαν δεν προσέφεραν τίποτα το νέο ή το αξιόλογο και γι' αυτό απεστάλησαν πάλι προς εξέταση. Αυτό δείχνει πως τουλάχιστον οι οργανωτές της Συνόδου δεν προέβλεπαν πού αυτή έμελλε να οδηγήσει.

Στις δέκα συνελεύσεις της Συνόδου ψηφίστηκαν δεκαέξι όροι και διατάγματα. Ορισμένα από αυτά ήταν καιρίας σημασίας για τη σύγχρονη Εκκλησία.

Συγκεκριμένα, ο Συνοδικός Όρος "*Lumen Gentium*" ανανεώνει την εκκλησιολογία, ξεπερνώντας με μια πιο πνευματική θεώρηση τη νομική αντίληψη της Εκκλησίας. Αναγνωρίζει το διαφορετικό ρόλο των ποικίλων «χαρισμάτων» μέσα στην Εκκλησία και ανοίγει νέες δυνατότητες στους λαϊκούς, ενώ επανακαθορίζει τη σχέση των επισκόπων με τον επίσκοπο Ρώμης. Ο Συνοδικός Όρος "*Sacrosanctum Concilium*" ανανεώνει εκ βάθρων τη λειτουργική ζωή. Αντικαθιστά τα λατινικά με τις τοπικές γλώσσες και δίνει μεγαλύτερη θέση στην Αγία Γραφή μέσα στη λειτουργία. Ο πολυσυζητημένος επίσης Όρος "*Gaudium et Spes*" ή «Η Εκκλησία μέσα στο σύγχρονο κόσμο» θίγει με εξαιρετικά ευρύ πνεύμα και με αισιοδοξία μια σειρά νέων προβλημάτων, όπως η αδικία και η δικαιοσύνη στον κόσμο, οι εξοπλισμοί, οι υποχρεώσεις των πλούσιων κρατών προς τον Τρίτο Κόσμο, η ειρήνη κ.λπ. Ο Όρος αναγνωρίζει την αλήθεια και τις προσπάθειες για την πρόοδο του ανθρώπου που συντελούνται και εκτός της Εκκλησίας. Θέλει να τις ενθαρρύνει και να συνεργαστεί με αυτές. Όταν η Εκκλησία ομολογεί πως μπορεί και να διδαχθεί από τα θετικά που διαπιστώνει στον κόσμο για να εκπληρώσει καλύτερα την αποστολή της, τότε ανοίγεται αληθινά στο διάλογο, αλλά η στάση αυτή θα προκαλέσει και μια κρίση ταυτότητας, όπως θα δούμε στη συνέχεια. Ο Δογματικός Όρος "*Dei Verbum*", δογματικό κείμενο που αφορά στη Θεία Αποκάλυψη, θέτει σε νέο πλαίσιο την ερμηνεία των Γραφών και της Παράδοσης και ξεπερνά τα προβλήματα που έθεσε η κριτική μελέτη της Βίβλου, ζήτημα που επί έναν αιώνα ήταν η πέτρα του σκανδάλου στην καθολική θεολογία.

Το Διάταγμα "*Unitatis Redintegratio*" ανοίγει τις πόρτες στη συνεργασία και στο διάλογο με τις άλλες χριστιανικές Εκκλησίες, ανατρέποντας συγκρούσεις αιώνων τόσο στη Δύση όσο και στην Ανατολή. Η στάση αυτή αποκαλύπτει και μια εξέλιξη στην καθολική εκκλησιολογία, εφόσον αυτή αναγνωρίζει πως η χάρη του Χριστού ενεργεί και στις άλλες χριστιανικές Εκκλησίες. Το άνοιγμα αυτό και ο διάλογος επεκτάθηκε και προς τις άλλες θρησκείες, ιδιαίτερα προς τον Ιουδαϊσμό, παρά την έντονη αντίδραση μιας μειοψηφίας στη Σύνοδο. Το Συνοδικό Διάταγμα "*Perfectae Caritatis*" αναφέρεται στην πνευματικότητα και την οργάνωση της αφιερωμένης ζωής των μοναχών. Ακόμη, το Διάταγμα "*Orientalium Ecclesiarum*" αναφέρεται στις Ανατολικές Καθολικές Εκκλησίες με πρόθεση να αναβαθμίσει το ρόλο τους μέσα στην Καθολική Εκκλησία, το Διάταγμα "*Christus Dominus*" αναφέρεται στο ρόλο και στην υπόσταση του επισκοπικού θεσμού, το Διάταγμα

“*Inter Mirifica*”, ένα σύντομο κείμενο, τονίζει τη σημασία των μέσων ενημέρωσης και επικοινωνίας, το Διάταγμα “*Optatum Totius*” αναφέρεται στην πνευματική και επιστημονική παιδεία των ιερέων, το Διάταγμα “*Ad Gentes*” για το ιεραποστολικό έργο της Εκκλησίας, το Διάταγμα “*Apostolicam Actuositatem*” αναφέρεται στη θέση των λαϊκών μέσα στην Εκκλησία και το Διάταγμα “*Presbyterorum Ordinis*” για τη ζωή και το έργο των ιερέων.

Τρεις ακόμη **Διακηρύξεις** συμπληρώνουν το έργο της Συνόδου: η “*Dignitatis Humanae*”, η οποία αναφέρεται στη θρησκευτική ελευθερία και στο σεβασμό της συνείδησης, θέση που ανατρέπει πρακτική και νοοτροπία αιώνων, η Διακήρυξη “*Nostra Aetate*” η οποία θέλει να προωθήσει το διάλογο και τη συνεργασία μεταξύ των μεγάλων θρησκειών για τη δικαιοσύνη και την ειρήνη στον κόσμο και τέλος η “*Gravissimum Educationis*” για τη χριστιανική παιδεία.

Οι αποφάσεις και οι κατευθύνσεις της Συνόδου ήταν εξαιρετικά τολμηρές και αισιόδοξες. Στην τελετή λήξης της Συνόδου, το Δεκέμβριο του 1965, όλοι ήταν ευχαριστημένοι εκτός από τη μειοψηφία μερικών επισκόπων που είχαν καταψηφίσει τις αποφάσεις της Συνόδου. Το δύσκολο έργο της εφαρμογής των αποφάσεων αυτών έπεσε στον Παύλο ΣΤ΄, ο οποίος αφιέρωσε την αρχιερατεία του στο σκοπό αυτόν. Η συνέχεια απέδειξε πόσο αφελές ήταν να πιστεύει κανείς πως η εφαρμογή αυτή θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί ομαλά.

Η λειτουργική μεταρρύθμιση προκάλεσε λειτουργικό χάος. Ουσιαστικά κάθε τοπική Εκκλησία έπρεπε να επινοήσει ένα νέο τυπικό. Έργο τεράστιο. Οι αυτοσχεδιασμοί και οι επιπολαιότητες θα αποτελέσουν ένα μεγάλο πρόβλημα ώσπου μετά από είκοσι χρόνια να εκπονηθεί ένα νέο τυπικό, νέοι ύμνοι, νέα κείμενα. Ξανάρχισε όμως μια παραγωγή που δεν έπρεπε ποτέ να είχε σταματήσει και απέκτησε πάλι η λατρεία της Εκκλησίας τον παιδαγωγικό της ρόλο. Ανοίγοντας τις πόρτες του διαλόγου προς κάθε κατεύθυνση, νέες ιδέες εισέρχονται μέσα στην Εκκλησία, σε σημείο που να προκληθεί μεγάλη σύγχυση ως προς τη διδασκαλία και τις θέσεις της Εκκλησίας.

Παράλληλα, ο δυτικός κόσμος ζει μια σημαντική εξέλιξη που από πολλές δεκαετίες προετοιμαζόταν: το πέρασμα σε μια εκκοσμικευμένη κοινωνία. Οι επιπτώσεις αυτής της εξέλιξης θα συγκλονίσουν την Εκκλησία. Η κοινωνική αυτή αλλαγή φανερώνεται με πολλές ταραχές ιδιαίτερα της νεολαίας στα πανεπιστήμια. Εξέχουσα θέση έχει ο Μάης του 1968 στο Παρίσι. Οι φοιτητικές ταραχές κατά το Μάη του 1968 δεν είναι μόνο μια φοιτητική εξέγερση. Είναι ένα σύμπτωμα μιας ευρύτερης πολιτιστικής επανάστασης.

Το κύμα αυτό της αμφισβήτησης και της εκκοσμίκευσης βρήκε τις πόρτες της Εκκλησίας ανοιχτές και εισχώρησε με βιαιότητα. Επίπτωση της εκκοσμίκευσης της δυτικής κοινωνίας ήταν η κάθετη πτώση σε αριθμούς και ποσοστά των πιστών και των ιερέων, ενώ κατά εκατοντάδες οι ιερείς εγκατέλειπαν το ιερατικό σχήμα. Μέσα σ’ αυτή την κατάσταση, ο Παύλος ΣΤ΄ δήλωσε κάποτε: «Περιμέναμε μετά τη Σύνοδο να ξημερώσει μια μέρα ηλιόλουστη για την Εκκλησία. Βρεθήκαμε όμως μέσα στη χειρότερη καταιγίδα». Χρειάστηκε να επιστρατευθούν όλες οι δυνάμεις του Καθολικισμού και όλο το κύρος του παπικού θεσμού στη συνείδηση των Καθολικών για να αντεπεξέλθει η Καθολική Εκκλησία στη σύγχυση και στους κλυδωνισμούς της μετασυνοδικής εικοσαετίας. Ήταν όμως ένα βήμα αναγκαίο και σωστό.

Τελειώνοντας, θα ήταν χρήσιμο να δούμε έστω και επιγραμματικά τα μεγάλα θέματα που απασχολούν σήμερα την Καθολική Εκκλησία.

Στα εσωτερικά της Εκκλησίας, νέες δυνάμεις εμφανίστηκαν μετά τη Σύνοδο, όπως οι λαϊκοί, τα γυναικεία κινήματα, οι τοπικές παραδόσεις και τα διαφορετικά θεολογικά ρεύματα. Η συγκεντρωτική δομή της Καθολικής Εκκλησίας και οι νέες αυτές δυνάμεις αναζητούν μια ισορροπία την οποία δεν έχουν ακόμη βρει. Αυτό φαίνεται και στην επιστολή διαμαρτυρίας Καθολικών θεολόγων, πριν έξι χρόνια, που άρχισε στα γερμανικά πανεπιστήμια και επεκτάθηκε σε όλη την Ευρώπη. Στην επιστολή αυτή οι θεολόγοι εξέφραζαν τη διαφωνία τους με τον τρόπο διαποίησης του Ιωάννη Παύλου Β΄ σε ορισμένους τομείς και ιδιαίτερα σε σχέση με το διδασκαλικό τους διακόνημα μέσα στην Εκκλησία.

Η εκκοσμίκευση του προηγμένου βιομηχανικώς κόσμου έχει οδηγήσει σε αποχριστιανισμό πληθυσμούς με μεγάλη χριστιανική παράδοση. Η Εκκλησία πρέπει να μιλήσει σήμερα σε έναν κόσμο όπου κυριαρχεί ο αγνωστικισμός και η θρησκευτική αδιαφορία.

Η Λατινική Αμερική αναπτύσσει τη δική της θεολογική σκέψη, τη θεολογία της απελευθέρωσης. Αυτή τονίζει πως σε μια κοινωνία όπου κυριαρχούν απάνθρωπες μορφές αδικίας και ανισότητας, το χριστιανικό μήνυμα δεν μπορεί να εννοηθεί παρά σαν ολοκληρωτική απελευθέρωση του ανθρώπου από κάθε είδους σκλαβιά και κακό. Η αμαρτία, κατά συνέπεια, που ο χριστιανός πρέπει να απορρίψει δεν είναι μόνο η ατομική αμαρτία, αλλά και η κοινωνική αδικία, οι κοινωνικές δομές και νόμοι που αποκρυσταλλώνουν και θεσμοποιούν την κυριαρχία της βίας και του χρήματος. Η αλλαγή ή ανατροπή των συλλογικών μορφών της αμαρτίας είναι καθήκον των χριστιανών και αποτελεί μέρος του χριστιανικού ευαγγελισμού.

Η προσπάθεια ανοίγματος της θεολογίας στις τοπικές παραδόσεις και πολιτισμούς άνοιξε για την Εκκλησία έναν απέραντο χώρο. Η χριστιανική πίστη, η λατρεία και η πρακτική πρέπει να προσαρμόζονται στον τοπικό πολιτισμό. Επινοήθηκε και ένας νέος όρος για την προσαρμογή αυτή: *inculturation*. Για να γίνει αυτό χρειάζεται μια δημιουργική εργασία που να μην καταλήγει όμως στο συγκρητισμό ούτε να ακρωτηριάζει τη χριστιανική αλήθεια. Για τους Καθολικούς της Αφρικής και της Ασίας, και για πολλά χρόνια ακόμη, θα είναι ένα από τα κυριότερα καθήκοντα.

Η ηθική θεολογία έχει να μελετήσει ορισμένα βασικά ηθικά θέματα που αφορούν και στην πορεία όλης της ανθρωπότητας. Οι νέες δυνατότητες της γενετικής και της βιολογίας θέτουν εντελώς νέα ερωτήματα στην κοινωνία και στην Εκκλησία. Η διεύρυνση του χάσματος μεταξύ πλούσιων και φτωχών κρατών βαραίνει όλο και περισσότερο στις τύχες του κόσμου. Η στάση μας απέναντι στο οικολογικό πρόβλημα θα επηρεάσει τη ζωή των επόμενων γενεών. Η Ευρώπη, ανατολική και δυτική, έχει ανάγκη από αξίες και από ένα νέο πνεύμα ικανό να ενώσει τους λαούς και τους ανθρώπους. Όλα αυτά αποτελούν τη σημερινή πραγματικότητα της Εκκλησίας.

π. Θεόδωρος Κοντίδης
Καθολικισμός, σ. 65...

Απόστολοι με την Προσευχή
Το μήνα Απρίλιο

ΤΩΝ ΒΑΙΩΝ

Ο Ιησούς κάθεται πάνω σ' ένα γαϊδούρι.
Όλος ο κόσμος ζητωκραυγάζει και χειροκροτεί.
σ' αυτή τη θριαμβευτική ημέρα.
Οι εχθροί του κρύβονται.
Η δόξα και η επιτυχία
αποκαλύπτουν πολλούς φίλους.

Πέντε ημέρες αργότερα,
ούτε μια ολόκληρη εβδομάδα,
η προδοσία, η απάρνηση, η εγκατάλειψη
θα σβήσουν αυτή τη μέρα δόξας.
και το πάθος θα σταυρώσει
Το θριαμβευτή των Βαϊών.

Κύριε, είναι αλήθεια :
είμαι έτοιμος να σε ακολουθήσω,
αλλά να σε ακολουθήσω στη δόξα...
αν και ο προδότης, ο αποστάτης, ο φυγάς
υπνοβατούν μέσα μου
ικανοί να σε σταυρώσουν ακόμα μια φορά.
Είθε, η Μητέρα σου, πάντοτε πιστή,
να είναι συνέχεια στο πλευρό μου
για να μου μαθαίνει ασταμάτητα
να περπατώ.

L. Sintas, sj

ΑΝΟΙΓΩ ΤΟΥΣ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ ΜΟΥ

-ΚΑΘΕ ΠΡΩΙ, ΠΡΟΣΦΕΡΩ ΣΤΟ ΘΕΟ ΤΗΝ ΗΜΕΡΑ ΜΟΥ :

Πατέρα Άγιε, σου προσφέρω τις πράξεις μου, τις χαρές και τις δοκιμασίες μου, αυτής της ημέρας, ενωμένος με την Καρδιά του Ιησού που προσφέρει τον εαυτό του στην Ευχαριστία. Είθε το Πνεύμα του το Άγιο να κατοικεί μέσα μου. Και με τη Μαρία, τη Μητέρα του Ιησού και Μητέρα μας, προσεύχομαι το μήνα αυτό, ιδιαίτερα :

- *Να αναβιώσει, στη συνείδηση των χριστιανών, η Κυριακή ως Ημέρα του Κυρίου. Ημέρα αφιερωμένη στο Θεό και στον πλησίον.*

Όσοι πιστεύουν στον αναστημένο Κύριο, δύσκολα θα παραβλέψουν τη σημασία που έχει για τη ζωή τους η πρώτη μέρα της εβδομάδας, η Κυριακή, ή αλλιώς η Ημέρα του Κυρίου. Ο άγιος Ιερώνυμος έλεγε : «Η Κυριακή είναι η ημέρα της ανάστασης, είναι η ημέρα των χριστιανών, είναι η δική μας μέρα.» Για τους χριστιανούς είναι πράγματι «ημέρα κυρίαρχης γιορτής» η οποία αποβλέπει όχι

μόνο να σημαδεύει το χρόνο που κυλάει, αλλά να αποκαλύπτει και το βαθύτερο νόημά του.

- *Μια χριστιανική κοινότητα που με ζήλο επιδιώκει την αγιοσύνη είναι η προϋπόθεση για πολυάριθμες ιεραποστολικές κλήσεις.*

Είναι σημαντική η ύπαρξη μιας κοινότητας που στηρίζει τον καθένα να ανακαλύψει την κλήση του. Η ατμόσφαιρα πίστης, προσευχής, κοινωνίας αγάπης, πνευματικής ωριμότητας, η αναγγελία του Ευαγγελίου, και η μυστηριακή ζωή, καθιστούν τη χριστιανική κοινότητα πρόσφορο έδαφος για τη γένεση και ανάπτυξη των κλήσεων και τη διαθεσιμότητα των προσώπων να δεχτούν το προσωπικό τους κάλεσμα.

ΠΡΟΣΕΥΧΟΜΑΙ

- ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Στον καθένα, η δική του ταχύτητα δρόμου

Μια σχολή προσευχής δεν είναι ένας συναγωνισμός για την απόκτηση επάθλων.

- ***Το ένα πόδι μπροστά στο άλλο***

Όταν βαδίζουμε, χωρίς να προσέχουμε καν, δεν σηκώνουμε το ένα πόδι να το βάλουμε μπροστά στο άλλο, παρά μόνο εφόσον το πρώτο πατά στέρεα στο έδαφος. Πρέπει να εξασφαλίσουμε το ένα πόδι για να προχωρήσουμε το άλλο.

Κάτι ανάλογο συμβαίνει και με την προσευχή. Μην αποβλέπουμε στις εκστάσεις των μεγάλων αγίων. Δεν είναι οι εκστάσεις που τους έκαναν αγίους.

Αυτό που κάνει την αγιοσύνη μας, είναι η απλή πιστότητα σε ό,τι μας ζητάει ο Κύριος σήμερα. Στον ένα ζητάει ένα πράγμα, στον άλλο ένα άλλο.

- ***Σε ποιο σημείο βρίσκομαι ;***

Είναι πειρασμός το να επιθυμεί κανείς να κάνει ανδραγαθήματα στην πνευματική ζωή. Είναι ο Πειρασμός που μας ωθεί να μεγαλοπιανόμαστε. Αν του δώσουμε προσοχή και επιχειρήσουμε να τον ακολουθήσουμε, θα εξαντληθούμε από την προσπάθεια. Ύστερα απογοητευμένοι, θα εγκαταλείψουμε τα πάντα και ο Πειρασμός θα έχει νικήσει.

Η αγία Θηρεσία διηγείται την εξής παραβολή :

Οι πνευματικές μας ικανότητες είναι σαν τις στάμνες με διαφορετική χωρητικότητα. Ορισμένοι έχουν μια μικρή στάμνα, άλλοι μια στάμνα πολύ μεγάλη, άλλοι πάλι μια μέτριου μεγέθους. Δεν υπάρχει κανένας λόγος να ζηλεύουμε ο ένας τον άλλο. Το σημαντικό είναι η στάμνα του καθενός να είναι γεμάτη μέχρι τα χείλη. Τότε ο καθένας θα είναι ικανοποιημένος. Ας προσπαθήσουμε να γεμίσουμε τη στάμνα μας, χωρίς να κοιτάζουμε αυτήν του γείτονα.

- ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ ΣΤΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

Κάθε Κυριακή πηγαίνουμε στην εκκλησία, ακούμε το Λόγο του Θεού και μοιραζόμαστε τον ευχαριστιακό Άρτο : αυτό δηλώνει την επιθυμία μας να πιστεύουμε στο Θεό και στον απεσταλμένο του Ιησού Χριστό. Γιατί λοιπόν, τόσες αμφιβολίες, τόσοι δισταγμοί, τόση ανθρωπαρέσκια ; Ένας από τους λόγους είναι βέβαια το γεγονός που δεν αφήνουμε την πίστη μας να μεταμορφώσει την καθημερινότητα της ζωής μας. Ποια είναι η διαφορά ανάμεσα στη ζωή μας και ανάμεσα στη ζωή εκείνων που δεν πιστεύουν; Τι διαφαίνεται από την πίστη μας προς τα έξω ;

Κυριακή 3 Απριλίου 2005

Η Σαμαρείτισσα

(Ιωάννη 4, 5 – 42)

Η αργή πορεία του Ιησού προς την Ιερουσαλήμ περνάει μέσα από την έρημο, από το όρος της Μεταμόρφωσης και σήμερα καλούμαστε να σταματήσουμε στο πηγάδι του Ιακώβ, μέρα με τη μέρα, τοπίο με τοπίο, βήμα προς βήμα είναι τη σχέση μας με το Θεό που καλούμαστε να εμβαθύνουμε.

Η συνάντηση με τη Σαμαρείτισσα συναρπάζει και εντυπωσιάζει. Ως Ιουδαίος ο Ιησούς δεν έπρεπε να βρίσκεται στη Σαμάρεια : χώρα ακάθαρτη τη χαρακτηρίζαν οι Ιουδαίοι. Επίσης δεν επιτρεπόταν ένας άνδρας να μιλάει σε μια γυναίκα μόνη. Η συνάντηση αυτή δεν έπρεπε να γίνει καθόλου. Πόσες φορές μια απρόσμενη συνάντηση μεταμορφώνει σε βάθος τη ζωή μας. Ένας διάλογος που ξεφεύγει από την απλή φλυαρία. Υπάρχουν διάλογοι που οδηγούν στη μοιρασιά της ζωής μας, διάλογοι που οδηγούν στην αναθεώρηση μιας ζωής, διάλογοι που οδηγούν να ανακαλύψουμε στην καρδιά της ύπαρξής μας την παρουσία του Θεού. Είναι αυτό που συμβαίνει στο πηγάδι του Ιακώβ ανάμεσα στον Ιησού και τη Σαμαρείτισσα.

Κυριακή 10 Απριλίου 2005

Ο εκ γενετής τυφλός

(Ιωάννη 9,1-41)

Λίγο χώμα, λίγο σάλιο, λίγη λάσπη! Ο Ιησούς δεν μεταχειρίζεται μεγάλα μέσα για να φανερώσει τη δόξα του Θεού. Προτιμάει τα ταπεινά μέσα και την ταπεινοσύνη. Ο τυφλός δεν θέτει ψεύτικα διλήμματα. Ακολουθεί τις οδηγίες του άγνωστου που συνάντησε τυχαία και πηγαίνει στην πισίνα να πλένει τα μάτια του από τη λάσπη. Πλύνεται και βλέπει. Ό,τι πιο απλό. Ο τυφλός είναι επίσης απλός όταν διηγείται το γεγονός : «Μου έβαλε λάσπη στα μάτια, πλύθηκα και τώρα βλέπω». Κι εμείς πλυθήκαμε στο νερό του Βαπτίσματος, ο άγιος Παύλος λέει: «Είσαστε σκοτάδι και τώρα γίνετε φως». Οι Φαρισαίοι νόμιζαν ότι έβλεπαν και όμως ήταν τυφλοί, φυλακισμένοι στην αυτάρκειά τους. Ο τυφλός βλέπει πέρα από τα φαινόμενα, στον άγνωστο που συναντά, αναγνωρίζει το «Γιο του ανθρώπου». Ομολογεί «πιστεύω» και προσκυνά γονατιστός. «Αν ο άνθρωπος αυτός δεν ερχόταν από το Θεό, δεν θα μπορούσε να κάνει τίποτα».

Κυριακή 17 Απριλίου 2005
Η ανάσταση του Λαζάρου
(Ιωάννη 11, 1-45)

Σε λίγο μέσα στη νύχτα θα γιορτάσουμε την Ανάσταση του Χριστού. Η Ανάσταση του Λαζάρου μας θυμίζει την επιστροφή στη ζωή.. Και ο προφήτης Ιεζεκιήλ από τα βάθη των αιώνων φώναζε «θα ανοίξω τα μνήματά σας», σ' ένα λαό κουρασμένο από την εξορία, και ο οποίος περίμενε την επιστροφή του στην Ιερουσαλήμ, όπως η Μάρθα και η Μαρία είχαν την ελπίδα τους στον Κύριο. (Βλ. Ψαλμό 129 :η ψυχή μου αναμένει τον Κύριο περισσότερο από όσο οι φρουροί περιμένουν την αυγή) Αλλά για να μη θριαμβεύσει ο θάνατος είναι απαραίτητο ο άνθρωπος να βγει από την «κυριαρχία της σάρκας» λέει ο άγιος Παύλος, δηλαδή από τις δυνάμεις εκείνες που μας αποστρέφουν από την αγάπη : όπως η δίψα για εξουσία, η ζηλοφθονία, η φιλοδοξία, από όλα τα πάθη που μας εμποδίζουν να ακολουθήσουμε το Χριστό. Ο Ιεζεκιήλ συνεχίζει, «θα θέσω μέσα σας το Πνεύμα μου». Μια ζωή σε αρμονία με το Πνεύμα, είναι μια ζωή αγάπης. Αν στην πορεία αποφασίσουμε να ζήσουμε με την προσφορά, τότε θα ακούσουμε το Χριστό να λέει : «Έλα έξω».

Κυριακή 24 Απριλίου 2005
Κυριακή των Βαΐων:
Η τρέλλα του σταυρού.

Η πορεία του Ιησού προς την Ιερουσαλήμ, περνώντας από το μνήμα του Λαζάρου, φθάνει στις πόρτες της πόλης. Αυτός που τόσοι άνδρες και γυναίκες ακολουθούσαν ή τον αναζητούσαν, μπαίνει στην Ιερουσαλήμ. Έρχεται για γιορτάσει το Πάσχα με τους φίλους του. Έχοντας διώξει τα δαιμόνια, θεραπεύσει τους αρρώστους, αναγγείλει την Καλή Είδηση, δώσει τροφή στα πλήθη, ο Ιησούς μπαίνει στην Ιερουσαλήμ, ως ο απελευθερωτής του Ισραήλ, αυτόν που όλοι περίμεναν. Οι ζητωκραυγές του πλήθους έρχονται επομένως αυθόρμητα. Αυτός που μπαίνει στην Ιερουσαλήμ αναγνωρίζεται ως Γιος του Δαβίδ, ως ο Μεσσίας που έρχεται στον όνομα του Κυρίου!

Είναι το ίδιο πλήθος που σε λίγο, στην κραυγή «ιδού ο άνθρωπος» θα φωνάζει «στο θάνατο» : θα παραδοθεί σε χέρια ανόμων, θα μαστιγωθεί.. Και πεθαίνοντας πάνω στο σταυρό από αγάπη για τον Πατέρα του και τους αδελφούς του, ο Ιησούς αποκαλύπτεται σ' εμάς, με την ανάστασή του ως ο Δούλος. Η τρέλλα του σταυρού θα εντυπωσιάζει πάντοτε και θα προκαλεί, αλλά παραμένει πάντοτε το τίμημα που πρέπει να πληρωθεί για να ανακαλύψουμε τη δύναμη της αγάπης : Αληθινά ο άνθρωπος αυτός ήταν «Υιός Θεού»!

π. Δημήτριος Δαλέζιος
Μετάφραση, προσαρμογή

Συνέβη κάτι το τρομερό!

25 χρόνια πριν

Από τις 13 Νοεμβρίου 1989 βρισκόμουν¹ στην Hua Hin, 200 χιλιόμετρα περίπου από την Μπανγκόκ, στην Ταϊλάνδη, για να δώσω μαθήματα Χριστολογίας. Παρακολουθούσα από το ραδιόφωνο τα τραγικά γεγονότα του Ελ Σαλβαδόρ και είχα κατορθώσει να επικοινωνήσω τηλεφωνικά με τους Ιησουίτες. Τα πάντα κυλούσαν ομαλά όπως μου είπαν. Ο Ellacuria είχε επιστρέψει στη χώρα από την Ευρώπη, χωρίς προβλήματα. Την ίδια εκείνη Δευτέρα, 13 του μήνα, ο στρατός είχε ερευνήσει, δωμάτιο - δωμάτιο, όλο το σπίτι μας, το Ποιμαντικό Κέντρο «Επισκόπου Romero» και το ΚΑΠ², αλλά χωρίς αποτέλεσμα.

Στις 16 Νοεμβρίου, αργά το βράδυ, και ενώ στο Ελ Σαλβαδόρ έπρεπε να είναι ένδεκα το πρωί, με ξύπνησε ένας Ιρλανδός ιερέας. Μισοκοιμισμένος, είχε ακούσει τα νέα από το BBC που έλεγαν ότι κάτι σοβαρό είχε συμβεί στους Ιησουίτες του ΚΑΠ, στο Ελ Σαλβαδόρ. Για να μάθει περισσότερα, πριν με ξυπνήσει, κάλεσε το Λονδίνο. «Κάτι το τρομερό συνέβη, μου είπε. Οι ειδήσεις δεν είναι ακόμα σαφείς, αλλά φαίνεται ότι δολοφόνησαν ένα Ιησουίτη του ΚΑΠ, δε γνωρίζω αν είναι ο πρύτανης. Ίσως από το Λονδίνο μπορέσουν να σου πουν περισσότερα».

Βάδιζα αποσβολωμένος προς το τηλέφωνο, σκεπτόμενος, χωρίς να θέλω να το παραδεχτώ, ότι δολοφόνησαν τον Ignacio Ellacuria. Θυμήθηκα τις φορές που φοβόμασταν ότι κάποτε θα συνέβαινε. Ο Ellacuria υπήρξε αληθινά, χωρίς δημαγωγία, αντικειμενικά, με το λόγο της αλήθειας, με την τόλμη και την επιμονή που τον χαρακτήριζαν, ένας αυθεντικός προφήτης, μέσα από το γραπτό λόγο, αλλά ολοένα πιο συχνά, δημόσια, από την τηλεόραση. Λίγο καιρό νωρίτερα, μια γυναίκα του λαού, που τον είχε ακούσει στην τηλεόραση, μου είχε πει: «Από τη δολοφονία του Επίσκοπου Romero, κανένας δε μίλησε τόσο καθαρά σ' αυτή τη χώρα». Αυτές οι σκέψεις βασάνιζαν το μυαλό μου μέχρι να φθάσω στο τηλέφωνο.

Στην άλλη άκρη της γραμμής, στο Λονδίνο, βρισκόταν ένας εξαιρετος φίλος μου και φίλος όλων των Ιησουϊτών του Ελ Σαλβαδόρ, πάντοτε αλληλέγγυος της χώρας και της εκκλησίας του. Άρχισε να λέει: «Συνέβηκε κάτι το φοβερό». «Ναι, ξέρω, ο Ellacuria», του απάντησα. Αλλά δεν ήξερα. Με ρώτησε αν κάθομαι και αν έχω κάτι για να γράψω. Του απάντησα θετικά και εκείνος άρχισε να μου αφηγείται τα συμβάντα. «Δολοφόνησαν τον Ignacio Ellacuria». Καθόμουν σιωπηλός χωρίς να γράφω, γιατί ήταν αυτό που φοβόμουν. Αλλά ο φίλος μου συνέχισε: «δολοφόνησαν τον Secundo Montes, τον Ignacio Martin Baro, τον Amando Lopez, τον Juan Ramon Moreno και τον Joaquin Lopez-y-Lopez». Ο φίλος μου πρόφερε τα ονόματα αργά-αργά και το καθένα αντηχούσε μέσα μου σαν σφυριά. Τα κατέγραφα, ελπίζοντας ότι, ύστερα από κάθε όνομα, ο κατάλογος θα τερματιζέ. Το ένα όνομα διαδεχόταν το άλλο, μέχρι τέλους. Ολόκληρη η κοινότητα, ολόκληρη η κοινότητά μου είχε δολοφονηθεί. Δολοφόνησαν ακόμα και δύο γυναίκες που ζούσαν σ' ένα σπιτάκι κοντά στην είσοδο του πανεπιστημίου, και οι οποίες, επειδή φοβούνταν λόγω της κατάστασης που επικρατούσε, είχαν ζητήσει στους Πατέρες να διανυχτερέψουν στο σπίτι μας, όπου αισθάνονταν μεγαλύτερη ασφάλεια. Τις δολοφόνησαν κι αυτές, χωρίς κανένα έλεος. Τα ονόματά τους: Julia Elba, από

¹ Ο συγγραφέας, Jon Sobrino, ανήκε στην κοινότητα που δολοφονήθηκε και ήταν ο μόνος επιζών λόγω των επαγγελματικών υποχρεώσεών του

² Το Πανεπιστήμιο που διεύθυναν οι Ιησουίτες

χρόνια μαγείρισσα της κοινότητας των Ιησουϊτών και η κόρη της Celina, 15 ετών. Όπως και στη δολοφονία του Rutilio Grande είχαν πεθάνει δυο αγρότες, έτσι και τώρα, δυο απλές γυναίκες του σαλβαδοριανού λαού δολοφονήθηκαν μαζί με τους Ιησουϊτές.

Στη συνέχεια, ο φίλος μου από το Λονδίνο μου ανέφερε τις λεπτομέρειες όπως τις είχαν μεταδώσει τα διεθνή τέλεξ. Οι δράστες ήταν μια τριανταριά άνδρες, ντυμένοι στρατιωτικά. Μου είπε, ότι τρεις από τους Ιησουϊτές οδηγήθηκαν στον κήπο, και εκεί τους βασάνισαν πριν τους πυροβολήσουν. Τους τρεις άλλους και τις δύο γυναίκες τους πυροβόλησαν πάνω στα κρεβάτια τους. Ο φίλος μου δεν ήξερε πως να συνεχίσει. Όπως πολλοί εκείνες τις μέρες, δεν έβρισκε τις λέξεις για να περιγράψει τα γεγονότα. Κατόρθωσε να προσφέρει λίγες λέξεις για συλλυπητήρια και ολοκλήρωσε με την απορία: ποια παράδοξη πρόνοια επέτρεψε να μη βρίσκομαι κι εγώ εκεί, εκείνη τη στιγμή³.

Πέρασα πολλές ώρες και πολλές μέρες χωρίς να μπορέσω ν' αντιδράσω. Όπως είπα στην αρχή, σ' άλλες τραγικές περιστάσεις, ξαναπαίρναμε σχετικά γρήγορα κουράγιο και ήταν μια θέληση υπηρεσίας που μας πλημμύριζε και μας κρατούσε δραστήριους. Ο πόνος μας καταπραϊνόταν και απομάκρυνε κατά κάποιο τρόπο από το πνεύμα μας τις τρομακτικές σκηνές. Οι θείες Λειτουργίες που τελούσαμε για εκείνους τους μάρτυρες κατόρθωναν να μας ξαναδώσουν ακόμα και τη χαρά. Αυτή τη φορά, όμως, για μένα ήταν όλα διαφορετικά. Η απόσταση με καθιστούσε ανήμπορο και απομονωμένο. Και προπαντός, οι έξι δολοφονημένοι Ιησουϊτές ήταν η κοινότητά μου, ήταν αληθινά η οικογένειά μου. Μαζί ζήσαμε, εργαστήκαμε, υποφέραμε και γελάσαμε για τόσα και τόσα χρόνια. Και σήμερα είναι όλοι τους νεκροί.

Νομίζω ότι ποτέ άλλοτε στη ζωή μου ένιωσα κάτι παρόμοιο. Στον Ιρλανδό ιερέα, που με συνόδευε εκείνη τη νύχτα, είπα ότι ήταν το πιο σημαντικό γεγονός της ζωής μου. Και το πιστεύω χωρίς υπερβολή. Η μακρόχρονη θητεία μου στο Ελ Σαλβαδόρ, οι δραστηριότητές μου, ενίοτε παράτολμες και γεμάτες αντιπαλότητα, οι δύσκολες περιστάσεις που έζησα, και αυτή η μοναστική και ιερατική ζωή μου, όλα αυτά μου φάνηκαν πολύ λιγότερο σημαδιακά από το θάνατο των αδελφών μου και ασήμαντα μπροστά σ' αυτούς τους νεκρούς. Δοκίμασα ένα αληθινό ρήγμα στη ζωή μου, ένα κενό που τίποτα δεν μπορούσε να γεμίσει. Εκείνη τη στιγμή θυμήθηκα το βιβλικό εδάφιο με τις μητέρες των δολοφονημένων παιδιών τους, που έκλαιγαν χωρίς να βρίσκουν παρηγοριά. Όταν επανερχόμουν στα τρέχοντα πράγματα της ζωής μου (τη συγγραφή, τις διαλέξεις, τα μαθήματα, ό,τι έκανα τα τελευταία 16 χρόνια στο Ελ Σαλβαδόρ και που θα συνεχίσω να κάνω στο μέλλον), όλα μου φαίνονταν ακαθόριστα και χωρίς καμιά σχέση με την πραγματικότητα. Και η πιο χειροπιαστή πραγματικότητα - όπως το έγγραφα συχνά στο Ελ Σαλβαδόρ - είναι η ζωή και ο θάνατος των φτωχών. Χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά, παρόλο που ήμουν ζωντανός, ο θάνατος των αδελφών μου με έφερνε αντιμέτωπο με μια πραγματικότητα, έξω από την οποία τα πάντα ζύγιζαν ελάχιστα, τίποτα. Και για να ακριβολογήσω, με μια πραγματικότητα που με υποχρέωνε να κοιτάζω τα πάντα μέσα από αυτήν.

Η Εκκλησία, το Τάγμα του Ιησού, η πίστη δεν ήταν εκείνη τη στιγμή οι πραγματικότητες που, σαν από απόσταση, θα με βοηθούσαν να κατανοήσω και να

³ Είχα την ευκαιρία να είμαι παρών στην πρώτη συνάντηση του Jon Sobrino και του φίλου του, δυο μήνες αργότερα. Ήταν μια στιγμή βαθιάς σιωπής, μεγάλης αγάπης και δυνατής συγκίνησης. ΣτΜ.

ερμηνεύσω το θάνατό τους. Αλλά απεναντίας, είναι αυτοί οι νεκροί που με προβληματίσαν, και σιγά-σιγά, το λέω με ευγνωμοσύνη, με οδήγησαν να αντιληφθώ εκείνο που θεμελιώνει τη ζωή μας: ο Θεός, ο Ιησούς, η κλήση, ο σαλβαδοριανός λαός. Αναρωτήθηκα ακόμα γιατί εγώ να είμαι ζωντανός; και ο Ιρλανδός ιερέας μου έθεσε την ίδια ερώτηση. Απάντησα με λόγια πεζά: «δεν είμαι άξιος». Στην πραγματικότητα δεν είχα απάντηση, αλλά και το ερώτημα αυτό δεν με απασχόλησε για πολύ. Περισσότερο με πλημμύρισε το αίσθημα του ανεπανόρθωτου χαμού. Το ΚΑΠ δε θα είναι πια αυτό που ήταν, ούτε εγώ θα είμαι πια ο ίδιος. Η ζωή και η εργασία για τόσα χρόνια με τ' αδέρφια μου, η ανταλλαγή σκέψεων και εμπειριών πάνω στη ζωή και στην εργασία, είχε αποβεί μια δεύτερη φύση για μας. Όποια σκέψη, όποια προοπτική στο μυαλό μου κατάληγε στο ίδιο συμπέρασμα: δεν υπάρχουν πια. Ο Ellacuria δεν υπήρχε πια για να ολοκληρώσουμε το βιβλίο που συγγράφαμε μαζί. Ο Juan Ramon δεν υπήρχε πια για να οργανώσει τα μαθήματα του Ιανουαρίου αναφορικά με τον επίσκοπο Romero. Ο Amando δεν υπήρχε πια για να περατώσουμε το τεύχος του λατινοαμερικανικού περιοδικού Θεολογίας. Ο Ignacio δεν υπήρχε πια για να δώσει τα μαθήματα «Ψυχολογία της θρησκείας» που του είχα ζητήσει για τη διδασκαλία στη θεολογία. Ο Montes δε υπήρχε πια για να γνωρίζει τα προβλήματα των προσφύγων και τα δικαιώματα του Ανθρώπου. Ο Lolo, έτσι αποκαλούσαμε τον π. Joaquín Lopez-y-Lopez, δεν υπήρχε πια, εκείνος που, γενικά σιωπηλός, είχε τη διαίσθηση και γνώριζε εκείνο που σκέπτονταν και περίμεναν οι φτωχοί άνθρωποι, με τους οποίους συνεργαζόταν στο Πίστη και Χαρά (Fe y Alegria). Τα παραδείγματα που δίνω, αυτά καθαυτά, δεν είναι βέβαια σημαντικά, αλλά δείχνουν πόσο είχα χάσει τους δεσμούς μου με την πραγματική ζωή. Δεν το ξεχνώ, ένας συγγραφέας, δε θυμούμαι ποιος, στη διάρκεια των φιλοσοφικών μου σπουδών, προσδιόριζε το θάνατο ή την κόλαση σαν ολοκληρωτική απουσία σχέσεων.

Αυτά ήταν τα συναισθήματά μου εκείνες τις πρώτες ώρες, εκείνες τις πρώτες μέρες. Ήταν ό,τι το πιο βαθύ, χωρίς καμιά αμφιβολία. Αλλά δεν ήταν μόνο αυτό. Το επόμενο πρωί, οι συμμετέχοντες στο μάθημά μου, με περιστοιχίσαν και μ' αγκάλιασαν σιωπηλά. Πολλοί έκλαιγαν. Ο ένας από αυτούς μου είπε ότι ο θάνατος των αδελφών μου υπήρξε η καλύτερη ερμηνεία και επικύρωση του μαθήματος που είχαμε την παραμονή πάνω στον Ιησού, τον πάσχοντα δούλο του Ιαχβέ και πάνω στο σταυρωμένο λαό. Το σχόλιο αυτό με παρηγόρησε λίγο, όχι επειδή ενέκρινε τη θεολογία μου, αλλά επειδή έφερνε τα αδέρφια μου τους Ιησουίτες κοντά στον Ιησού και στους καταπιεσμένους. Εκείνο το πρωί τελέσαμε την Ευχαριστία στο Hua Hin, πάνω σε μια ανθοστόλιστη Αγία Τράπεζα, όπως οι Ασιάτες ξέρουν να στολίζουν, πάνω στην οποία ήταν γραμμένο το όνομα του Ελ Σαλβαδόρ και όπου είχαν τοποθετηθεί οχτώ κεριά. Τα κεριά αυτά τα άναψαν άτομα από διάφορες χώρες της Ασίας και της Αφρικής που γνωρίζουν καλά τι θα πει πόνος και θάνατος, προφέροντας τα ονόματα των οχτώ δολοφονημένων. Το βράδυ, σε μια άλλη πόλη πέντε ώρες δρόμο από εκεί, τελέστηκε μια άλλη θεία Λειτουργία με τη συμμετοχή πολλών Ιησουϊτών και πολλών λαϊκών, με τους οποίους συνεργάζονται στο πλευρό των προσφύγων από το Βιετνάμ, τη Βιρμανία, την Καμπότζη, τις Φιλιππίνες, την Κορέα... και αυτοί επίσης γνώριζαν τι σημαίνει πόνος και μπορούσαν να καταλάβουν αυτό που συνέβαινε στο Ελ Σαλβαδόρ. Το Σάββατο και την Κυριακή, στην Μπαγκ-Γόγκ, έδωσα δύο διαλέξεις - όπως μου το είχαν ζητήσει - γύρω από τον Ιησού και τους φτωχούς. Προσωπικά δεν είχα καμιά διάθεση να μιλήσω, σκέφθηκα όμως ότι το χρωστούσα στα αδέρφια μου και ότι ο θάνατός τους πλαισιώνει με τον καλύτερο τρόπο τη ζωή και το θάνατο του Ιησού της Ναζαρέτ σε σχέση με την επιλογή του για τους φτωχούς. Και είναι στην Ταϊλάνδη, όπου οι

χριστιανοί είναι ολιγάριθμοι, που κάποιος μ' ερώτησε απλοϊκά χωρίς να μπορεί να καταλάβει: «ώστε στο Ελ Σαλβαδόρ υπάρχουν καθολικοί που σκοτώνουν ιερείς;».

Ασφαλώς, τα πάντα δεν ήταν σκοτάδι και σιωπή. Οι αντιδράσεις ήλθαν λίγο από παντού. Ανακάλυψα την αλληλεγγύη πολλών Ιησουϊτών απ' όλα τα μέρη του κόσμου, τα διάφανα λόγια του Επίσκοπου Rivera, την υπόσχεση του πατέρα Kolvenbach, γενικού Ηγουμένου μας, να επισκεφτεί το Ελ Σαλβαδόρ τα Χριστούγεννα, την αυθόρμητη προσφορά πολλών Ιησουϊτών από διάφορες χώρες να έλθουν στο ΚΑΠ για να συνεχιστεί το έργο των δολοφονημένων, τη θεία Λειτουργία στο Gesu, την εκκλησία των Ιησουϊτών στη Ρώμη, με 600 περίπου ιερείς γύρω απ' την Αγία Τράπεζα, μια άλλη θεία Λειτουργία στο Μόναχο, με 6000 φοιτητές, και άλλες ακόμα στις Ηνωμένες Πολιτείες, στην Ισπανία, στην Αγγλία, στην Ιρλανδία και τόσες άλλες ανά τον κόσμο. Έλαβα ακόμα γράμματα και τηλεφωνήματα, γεμάτα δάκρυα και πόνο, αλλά επίσης γεμάτα αγάπη και ευγνωμοσύνη προς τους έξι Ιησουϊτές. Αλλά όταν μου ανέφεραν την τέλεση της Ευχαριστίας στο παρεκκλήσιο του επισκόπου Romero και την απόφαση ορισμένων Ιησουϊτών να συνεχίσουν το έργο του ΚΑΠ, το φως και τα κίνητρα επανήλθαν σιγά-σιγά. Απ' όσα γνωρίζω, η χριστιανική και ανθρώπινη αντίδραση γι' αυτή τη δολοφονία υπήρξε μοναδική, συγκρίνεται μόνο με εκείνη που ακολούθησε τη δολοφονία του επισκόπου Romero. Πολιτικά, χωρίς αμφιβολία, ήτανε η πιο αποκαλυπτική, ύστερα από εκείνη του επισκόπου Romero. Σε πολλές χώρες, μου είπαν, ότι τίποτα δεν πεισμάτωσε τόσο τους Ιησουϊτές όσο αυτοί οι μάρτυρες. Αν αυτό αληθεύει, μπορούμε να ισχυριστούμε χωρίς θριαμβολογίες, ότι το μαρτύριό τους άρχισε να έχει θετικές επιπτώσεις και είναι αυτό που τώρα αναπτρώνει την ελπίδα μας, έστω και αν συνυπάρχουν ο πόνος και το αίσθημα του χαμού. Αφηγήθηκα αυτή την εμπειρία για να πω, πόσο καλύτερα καταλαβαίνω τώρα το νόημα που έχουν τα θύματα αυτού του κόσμου. Οι αριθμοί - 70.000 στο Ελ Σαλβαδόρ - είναι τρομακτικοί, αλλά όταν τα θύματα αυτά είναι επώνυμα και κοντινά σε κάποιον, ο πόνος είναι τεράστιος. Αφηγήθηκα αυτή μου την εμπειρία για να πω πόσο πολύ αγάπησα αυτούς τους δολοφονημένους και μάρτυρες αδελφούς μου. Τους είμαι απεριόριστα ευγνώμων για όσα έδωσαν στη διάρκεια της ζωής τους και με το θάνατό τους. Την αφηγήθηκα, τέλος, για να γίνει αντιληπτό αυτό που θα πω στη συνέχεια στο βιβλίο μου. Δεν είναι ούτε φαντασμαγορικό, ούτε καινούργιο. Το πράττω με ειλικρίνεια και τιμιότητα, όχι από συνήθεια, αλλά με τη βεβαιότητα που επιφέρουν παρόμοιες περιστάσεις. Θα σκιαγραφήσω πρώτα, με λίγα λόγια, τη φυσιογνωμία τους, στη συνέχεια θα εκφράσω ορισμένες σκέψεις και θα στραφώ γύρω από ορισμένα θέματα που φωτίζονται ιδιαίτερα με το θάνατό τους.

Jon Sobrino

Μτφρ.: Δημήτριος Δαλέζιος

Μια ψυχή για την Ευρώπη

Συνεχίζοντας την αναζήτηση γύρω από το θέμα των κλήσεων, οι Α.Ο. παρουσιάζουν μια παρουσία των Λαϊκών Κινήσεων μέσω της προσπάθειας των Αδελφών Φοκολάρε που βρίσκονται στη χώρα μας από το 1986. Σε συνεργασία με άλλους έζησαν μια εμπειρία ενότητας στα πλαίσια της Ενωμένης Ευρώπης.

Η Ευρώπη αν δεν κλειστεί στον εαυτό της και ανοιχτεί στην αλληλεγγύη, αν προωθήσει την ειρήνη εμπνευσμένη από το Ευαγγέλιο τότε έχει μέλλον.

Αυτό είναι το μήνυμα που οι 10.000 εκπρόσωποι διαφόρων εκκλησιαστικών κινήσεων και κοινοτήτων παρούσες στη Στουτγάρδη την 8η Μαΐου 2004 έδωσαν στην Ευρώπη και σε όλο τον κόσμο. Μαζί τους ήταν άλλα 100.000 άτομα, από 199 ανά τον κόσμο πόλεις, τα οποία συνδεδεμένα μέσω δορυφόρου απάντησαν με τον ίδιο ενθουσιασμό.

Η συνάντηση «**Μαζί για την Ευρώπη**» ήταν ο φανερός καρπός της διετούς συνεργασίας μεταξύ των πνευματικών κινήσεων των διαφόρων Εκκλησιών. Αυτή η πορεία - δεν ήταν πάντα εύκολη – σηματοδεύτηκε από τη χαρά που πηγάζει από την ανακάλυψη των κοινών αξιών τις οποίες οι χριστιανικές κινήσεις μπορούν να προσφέρουν στην Ευρώπη.

Κατάφεραν, έτσι, να συναθροίσουν 150 εκκλησιαστικές κινήσεις, κοινότητες και χριστιανικές ομάδες από καθολικούς, ευαγγελικούς, αγγλικανούς, ορθόδοξους. Όλοι μαζί έδωσαν το παρόν σε μια μεγάλη οικουμενική συνάντηση. Ο καθένας εξέφρασε το χαρακτηριστικό γνώρισμα της πνευματικής κίνησής του, δηλ. αυτό που μπορεί να προσφέρει η πνευματικότητά του. Όλοι, όμως, το έπραξαν με κοινή επιθυμία να κοιτάζουν **μαζί**, με το βλέμμα του Ευαγγελίου, το μέλλον της ηπείρου μας.

Η έναρξη έγινε από τον Friedrich Aschoff (Πρόεδρος της ευαγγελικής χαρισματικής Κίνησης) η οποία εξέφρασε το πνεύμα και το νόημα της ημερίδας λέγοντας: «Σήμερα, εμείς, οι χριστιανοί από διάφορες Εκκλησίες και πνευματικές κινήσεις, επιθυμούμε να προσφέρουμε στους ευρωπαίους αδελφούς μας τα δώρα που το Άγιο Πνεύμα εμπιστεύθηκε στις Κινήσεις μας για το καλό όλων».

Στη συνέχεια, ο κ. Andrea Riccardi είπε «Όλες αυτές οι Κινήσεις, που είναι εδώ συγκεντρωμένες, σίγουρα δεν νιώθουν ότι είναι καλύτεροι άνθρωποι από τους άλλους γιατί το Ευαγγέλιο κάνει να συνειδητοποιούμε περισσότερο το πόσο αμαρτωλοί είμαστε όλοι μας. Ωστόσο, αισθανόμαστε ότι είμαστε φορείς ενός δώρου που πρέπει να ζήσουμε με ευγνωμοσύνη και να το προσφέρουμε».

Η Κιάρρα Λούμπιχ (ιδρύτρια της Κίνησης των Φοκολάρι) παρομοίασε αυτή τη χριστιανική δύναμη της ηπείρου μας σαν «την καυστική ηφαιστειακή ενέργεια που επιτέλους τρύπησε το φλοιό».

Είναι προφανείς οι χριστιανικές ρίζες της Ευρώπης. Μια Ευρώπη αποτελούμενη από χριστιανούς βαθιά ενωμένους κάτω από μια κοινή πνευματικότητα η οποία εκφράζεται με τον ευαγγελικό τρόπο ζωής. Αυτή είναι η Ευρώπη που – σύμφωνα και με τους πατέρες ιδρυτές της – είναι ενωμένη για να

κοιτάζει και να προτείνει λύσεις ιδιαίτερα στις ανάγκες της πλησιέστερης ηπείρου, δηλ. της Αφρικής κι όχι μόνο.

Ο Andrea Riccardi (ιδρυτής της Κοινότητας του Sant Egidio) επισήμανε πως η Ευρώπη του Πνεύματος φαίνεται «όταν ανοίγουμε την καρδιά μας στο Λόγο του Θεού, όταν ξαναβρίσκουμε την καρδιά μας και δεν ζούμε πια μονάχα για τον εαυτό μας».

Η Κιάρρα Λούμπιχ στην τελική ομιλία υπογράμμισε αυτή την κατ' εξοχήν κλήση της Ευρώπης, λέγοντας: «όλοι εμείς, πολίτες και πολιτικοί, θέλουμε να δεσμευτούμε και να ξεκινήσουμε σοβαρά για να πραγματοποιήσουμε, με την πίστη που χαρακτηρίζει ένα παιδί του Ευαγγελίου, την παγκόσμια αδελφοσύνη στην Ευρώπη, με το βλέμμα στραμμένο σ' ολόκληρο τον κόσμο». Κι αυτό μπορούμε να το συνοψίσουμε με τον τίτλο: «μια Ευρώπη για έναν ενωμένο κόσμο». Μήπως αυτό δεν είναι το ίδιο όνειρο του Ιησού, «να είναι όλοι ένα», που σιωπηλά μεν αλλά σταθερά όλο και προοδεύει.

Η παρουσία των επισκόπων των διαφόρων χριστιανικών Εκκλησιών υπήρξε πραγματικά ένας πλούτος γι' αυτή την ημερίδα. Μεγάλη συγκίνηση προκάλεσε η ανάγνωση της Διαθήκης του Ιησού, που οι ίδιοι οι Επίσκοποι θέλησαν να διαβάσουν μαζί, σε διάφορες γλώσσες, σύμφωνα με την παράδοση του καθένα.

Ο σεβασμιότατος Rylko, Πρόεδρος του ποντιφίκιου Συμβουλίου για τους Λαϊκούς, στη συνέχεια, διάβασε ένα απόσπασμα από την επιστολή του Αγ. Πατέρα Ιωάννη Παύλου Β' που αντήχησε σαν μια σοβαρή πρόσκληση για τη συνέχιση αυτής της οικουμενικής πορείας, όχι μόνο σχετικά με το περιεχόμενό της αλλά και με τη μέθοδο επίτευξής της. Συγκεκριμένα ανέφερε ότι: «ο οικουμενικός διάλογος, στην ουσία, συνεισφέρει στη διαμόρφωση της ευρωπαϊκής ταυτότητας η οποία βασίζεται στη χριστιανική πίστη».

Το κατευθυντήριο μήνυμα για το μέλλον, που διαβάστηκε στο κλείσιμο της ημερίδας λέει :

«Εμπνευσμένοι από τη μεταμορφωτική δύναμη του Ευαγγελίου, νιώθουμε καλεσμένοι να εργαστούμε για μια ενωμένη και πολύπλευρη Ευρωπαϊκή ήπειρο.

Προσφέρουμε αυτή την κοινωνία ως συνεισφορά σε μια Ευρώπη που έχει την ικανότητα να απαντήσει στις προκλήσεις των καιρών μας.

Τα χαρίσματα, οι δωρεές του Θεού, μας ωθούν προς την οδό της παγκόσμιας αδελφοσύνης, η οποία, για μας είναι η πιο σημαντική κλήση της Ευρώπης. Η αδελφοσύνη δεν είναι τίποτε άλλο παρά η βιωμένη ευαγγελική αγάπη μεταξύ όλων των ανθρώπων.

Διαμέσου αυτής της βιωμένης αδελφοσύνης, η ίδια η Ευρώπη γίνεται ένα μήνυμα ειρήνης, μιας ενεργής ειρήνης που οικοδομείται στην καθημερινότητα με βάση τη συγχώρηση που δίνεται και ζητείται, μιας ειρήνης που θέλει να κτίζει γέφυρες μεταξύ των λαών, 'παγκοσμιοποιώντας' την αλληλεγγύη και τη δικαιοσύνη.

Αυτό το μήνυμα δεν θέλει να αποτελέσει απλά μια επιβεβαίωση των προθέσεων, αλλά θέλει να είναι η μαρτυρία όλων όσων, αν και σε αρχικό στάδιο, είναι ήδη μια πραγματικότητα, έτσι ώστε:

**η Ευρώπη να είναι ένας χώρος αγάπης και αδελφοσύνης,
να έχει συνείδηση των ευθυνών της,
και να είναι ανοικτή σ' ολόκληρο τον κόσμο».**

Ρεπορτάζ: Μαρικρίς Ντεβρέλ

«Θεέ μου, Θεέ μου γιατί με εγκατέλειψες;» (Μτ 27,46)

Αν υπάρχει μια μυστηριώδης πραγματικότητα στη ζωή μας αυτή είναι η πραγματικότητα του πόνου. Θα θέλαμε να τον αποφύγουμε αλλά, αργά ή γρήγορα, πάντα καταφτάνει. Από έναν ασήμαντο πονοκέφαλο, που δείχνει να δηλητηριάζει τις πιο απλές πράξεις της καθημερινότητάς μας, στη θλίψη για έναν γιο που έχει ακολουθήσει έναν λανθασμένο δρόμο, από την αποτυχία στην εργασία, στο αυτοκινητιστικό δυστύχημα που μας παίρνει κάποιο αγαπητό μας πρόσωπο, φίλο ή συγγενή, από την ταπείνωση της αποτυχίας στις εξετάσεις, στις αγωνίες για τους πολέμους, την τρομοκρατία, τις φυσικές καταστροφές...

Μπροστά στον πόνο νιώθουμε ανήμποροι. Ακόμη κι αυτός που είναι κοντά μας και μας αγαπάει, συχνά, δεν μπορεί να μας τον απαλύνει. Κι όμως, πολλές φορές, μας αρκεί να τον μοιραστούμε με κάποιον, ίσως μέσα στη σιωπή.

Αυτό έκανε και ο Ιησούς. Ήρθε κοντά σε κάθε άνθρωπο, άνδρα ή γυναίκα, μέχρι του σημείου να μοιραστεί όλα όσα μας αφορούν. Και επιπλέον πήρε επάνω Του κάθε δικό μας πόνο και έγινε πόνος μαζί μας, μέχρι του σημείου να κραυγάσει:

«Θεέ μου, Θεέ μου γιατί με εγκατέλειψες;» (Μτ 27,46)

Ήταν στις τρεις το μεσημέρι όταν ο Ιησούς κραύγασε προς τον ουρανό. Ήταν ήδη τρεις ώρες κρεμασμένος επάνω στο σταυρό, με τα χέρια και τα πόδια Του καρφωμένα.

Είχε ζήσει τη σύντομη ζωή Του μέσα από μια αδιάλειπτη πράξη δωρεάς του εαυτού Του προς όλους: είχε θεραπεύσει τους ασθενείς και είχε αναστήσει τους νεκρούς, είχε πολλαπλασιάσει τους άρτους και είχε συγχωρέσει τις αμαρτίες, είχε προφέρει λόγους σοφίας και ζωής.

Επίσης, ενώ ήταν επάνω στο σταυρό συγχώρεσε τους βασανιστές Του δολοφόνους, άνοιξε τον Παράδεισο στο ληστή, χάρισε το σώμα Του και το αίμα Του σε μας, αφού πρώτα μας τα είχε χαρίσει μέσα από τη Θεία Ευχαριστία. Και στο τέλος κραύγασε:

«Θεέ μου, Θεέ μου γιατί με εγκατέλειψες;» (Μτ 27,46)

Ο Ιησούς όμως, δεν αφήνει τον εαυτό Του να νικηθεί από τον πόνο, μέσα από μια θεϊκή δύναμη τον μετατρέπει σε αγάπη, σε ζωή. Και πράγματι, ακριβώς τη στιγμή που φαίνεται ότι βιώνει την άπειρη απόσταση από τον Πατέρα Του, με μια υπεράνθρωπη προσπάθεια πιστεύει στην αγάπη Του και εγκαταλείπεται εκ νέου και εξ ολοκλήρου σ' Αυτόν λέγοντας: « Πατέρα, στα χέρια σου παραδίδω το πνεύμα μου» (Λκ 23,46).

Καθιέρωσε ξανά την ενότητα μεταξύ Ουρανού και γης, μας άνοιξε τις πόρτες της Βασιλείας των ουρανών, μας κατέστησε ολοκληρωτικά τέκνα του Θεού και αδέρφια μεταξύ μας.

Αυτό είναι το μυστήριο του θανάτου και της ζωής, της Ανάστασης που γιορτάζουμε κατά τη διάρκεια των ημερών του Πάσχα.

Είναι το ίδιο μυστήριο που βίωσε με πληρότητα η Παναγία, η πρώτη μαθήτρια του Ιησού. Και αυτή στα πόδια του σταυρού, καλέστηκε να «χάσει» ό,τι πιο

πολύτιμο είχε: το γιο της και Θεό. Αλλά εκείνη τη στιγμή, ακριβώς επειδή δέχτηκε το σχέδιο του Θεού έγινε η Μητέρα πολλών τέκνων, η Μητέρα μας.

«Θεέ μου, Θεέ μου γιατί με εγκατέλειψες;» (Μτ 27,46)

Με τον άπειρο πόνο Του, το τίμημα της δικής μας λύτρωσης, ο Ιησούς γίνεται αλληλέγγυος σε όλα μαζί μας, παίρνει επάνω Του την κούρασή μας, τις ψευδαισθήσεις μας, τους αποπροσανατολισμούς, τις αποτυχίες μας και μας μαθαίνει πώς να ζούμε.

Αν Εκείνος πήρε επάνω Του όλους τους πόνους, τα σχίσματα, τα τραύματα της ανθρωπότητας τότε μπορώ να σκεφτώ ότι όπου βλέπω τον πόνο, μέσα μου ή στα αδέρφια μου, βλέπω Εκείνον. Κάθε πόνος είτε είναι αυτός φυσικός, ψυχικός, ηθικός ή πνευματικός μου θυμίζει Εκείνον, είναι μια δική Του παρουσία, είναι ένα δικό Του πρόσωπο.

Μπορώ να πω: «Μέσα σε αυτόν τον πόνο αγαπώ Εσένα, Εγκαταλελειμμένη Ιησού. Εσύ είσαι Εκείνος που, έχοντας κάνει τον πόνο μου δικό Σου, έρχεσαι να με επισκεφτείς. Τότε λοιπόν, εγώ Εσένα θέλω, Εσένα αγκαλιάζω!».

Αν, στη συνέχεια είμαστε προσεκτικοί στο να αγαπάμε, να ανταποκρινόμαστε στη χάρη Του, να θέλουμε αυτό που θέλει ο Θεός την επόμενη στιγμή, να ζούμε τη ζωή μας για Εκείνον, τότε βλέπουμε ότι, τις περισσότερες φορές, ο πόνος εξαφανίζεται. Κι αυτό συμβαίνει γιατί η αγάπη «τραβάει» τις δωρεές του Αγίου Πνεύματος δηλ. τη χαρά, το φως, την ειρήνη. Λάμπει ξανά μέσα μας ο Αναστημένος.

Κιάρια Λούμπιχ

ιδρύτρια της Κίνησης των Φοκολάρι

Η πνευματικότητα της ενότητας: μια προσωπική και συλλογική οδός
Στη συλλογική οδό περιλαμβάνεται, επίσης, η μοναξιά και η σιωπή έτσι ώστε να ακουστεί με καθαρότητα η φωνή του Θεού μέσα στην καρδιά του καθένα. Σε γενικό πλαίσιο όμως εφαρμόζεται η αποδοχή των αδελφών, αγαπάμε το Χριστό που βρίσκεται μέσα στον αδελφό, σε κάθε αδελφό. Ο Χριστός που μπορεί να είναι ζωντανός μέσα του ή που μπορεί να γεννηθεί ξανά μέσα του και από τη βοήθεια που εμείς του προσφέρουμε.

Θέλουμε να ενωθούμε με τους αδελφούς στ' όνομα του Ιησού, έτσι ώστε να είναι εγγυημένη η παρουσία Του ανάμεσά μας¹ (Μτ 18,20).

1.- Στο επόμενο τεύχος θα γίνει μια πιο ολοκληρωμένη παρουσίαση της κίνησης των Φοκολάρι